

**ČETRTE SPREMEMBE IN DOPOLNITVE
OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA
OBČINE BLED**

3. PRILOGE

**1. Izvleček iz hierarhično višjega
prostorskega akta (SPRS, Ur. l. RS, št. 76/04)**

1 IZVLEČEK STRATEGIJE PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE (SPRS, UR. L. RS, ŠT. 76/04)

Strategija prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04; v nadaljevanju SPRS), ki je bila sprejeta na osnovi ZUreP-1, v skladu z 92. členom ZPNačrt-a velja do uveljavitve državnega strateškega prostorskega načrta.

SPRS je temeljni državni dokument o usmerjanju razvoja v prostoru. Določa zasnovo urejanja prostora, njegovo rabo in varstvo po načelih vzdržnega prostorskega razvoja, ki je njeno temeljno načelo. V skladu s tem načelom prostorska strategija uveljavlja smotrno rabo prostora ter varnost življenja in dobrin. Poudarja prizadevanja za ohranitev prepoznavnosti prostora in krepitev identitete Slovenije ter njenih lokalnih oziroma regionalnih identitet, kar v razmerah evropske konkurence ponuja primerjalne prednosti.

Temeljni cilji prostorskega razvoja Slovenije so:

- racionalen in učinkovit prostorski razvoj
- razvoj policentričnega omrežja mest in drugih naselij,
- večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru,
- kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij,
- skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi,
- medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij,
- povezanost infrastrukturnih omrežij z evropskimi infrastrukturnimi sistemi,
- preudarna raba naravnih virov,
- prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami,
- kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti,
- ohranjanje narave,
- varstvo okolja.

SPRS skladno s cilji prostorskega razvoja Slovenije opredeljuje zasnovo bodočega prostorskega razvoja in prioritete ter usmeritve za njegovo doseganje. Prioritete v zasnovi so:

- enakovredna vključenost Slovenije v evropski prostor,
- policentrični urbani sistem in regionalni prostorski razvoj,
- vitalna in urejena mesta, usklajen razvoj širših mestnih območij,
- povezan in usklajen razvoj prometnega in poselitvenega omrežja ter izgradnja gospodarske javne infrastrukture,
- vitalnost in privlačnost podeželja,
- krepitev prepoznavnosti kakovostnih naravnih in kulturnih značilnosti krajine ter
- prostorski razvoj v območjih s posebnimi potenciali in problemi.

SPRS določa usmeritve za razvoj posameznih prostorskih sistemov na regionalni in lokalni ravni ter določa ukrepe za njeno izvajanje v obliki različnih programov, nalog in aktivnosti nosilcev urejanja prostora, način zagotavljanja skladnosti razvojnih dokumentov in način spremljanja izvajanja prostorske strategije.

SPRS se v svojih določbah nanaša tudi na območje Občine Bled in sicer konkretno predvsem v vsebinah razvoja poselitve in razvoja krajine.

1.1 RAZVOJ POSELITVE

Poselitveni razvoj se načrtuje v skladu s prostorskimi možnostmi in omejitvami in tako, da se preprečuje prostorske konflikte in navzkrižja med različnimi rabami, zagotavlja kvalitetnejše in privlačnejše bivalno in naravno okolje, ustvarja možnosti za gospodarski razvoj in družbeno pravičnost, zagotavlja racionalno širjenje naselij, poudarja notranji razvoj naselij, pri katerem je pomembno ustvarjanje nove kvalitetnejše strukture in rabe urbanega prostora ter ohranjanje kulturne, predvsem stavbne in naselbinske dediščine, biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot.

1.1.1 RAZVOJ MEST IN DRUGIH NASELIJ

Notranji razvoj naselij

Notranji razvoj naselja ima prednost pred širjenjem na nova območja. Prvenstveno se zagotavlja boljšo izkoriščenost in kvalitetnejšo rabo praznih in neprimerno izkoriščenih zemljišč v naselju (opuščenih ali neprimernih lokacij, industrijskih kompleksov in podobno). Notranji razvoj naselja in racionalno rabo zemljišč se uresničuje tudi s spremembo rabe obstoječih objektov in zemljišč, z zgostitvami ekstenzivno izrabljenih poseljenih površin, s prenovo, obnovo, reurbanizacijo, rekonstrukcijo in sanacijo degradiranih območij.

Prenova je oblika urbanističnega urejanja naselij, ki vključuje poleg prostorskih ciljev tudi možnosti za gospodarski razvoj, reševanje socialnih problemov in kvalitetnejše bivanje ob upoštevanju potencialne ogroženosti in se izvaja v morfološko in funkcionalno zaokroženih območjih. S prenovo naselij, delov naselij ali posameznih stavb se ohranja in izboljšuje kakovost bivalnega okolja, vzpostavlja ponovno rabo opuščenih območij in sanira degradirana območja.

Širitev naselij

S širitvijo naselja se v primeru, da v naselju ni več primernih zemljišč, zagotavlja pogoje za razvoj stanovanjskih, gospodarskih in drugih zmogljivosti, za večjo socialno varnost, za večjo konkurenčnost naselja, za delovanje trga nepremičnin in za razvoj različnih proizvodnih in storitvenih dejavnosti.

Gradnja zunaj poselitvenih območij

V primeru, da je poseljena površina zunaj poselitvenega območja spoznana kot območje poselitve, ki kot avtohtoni poselitveni vzorec prispeva k prepoznavnosti ali ohranjenosti kulturne krajine, se jo ohranja in varuje z:

- obnovo, prenovo in ponovno ali spremenjeno rabo obstoječih zakonito zgrajenih objektov,
- nadomestno gradnjo zakonito zgrajenih objektov in
- novogradnjo, v kolikor gre za funkcionalno zaokrožitev komunalno opremljenega območja.

Turistična naselja

Turistično naselje je poselitveno območje z razvito turistično infrastrukturo ter drugimi vsebinami, ki so pomembne za oblikovanje turistične ponudbe. Kot turistično naselje se upošteva tisto naselje, v katerem število turistov presega za petdeset odstotkov število stalnih prebivalcev naselja v času enega meseca v obdobju največjega turističnega obiska. Pri razvoju turističnih zmogljivosti v turističnih naseljih se upošteva možnosti zagotavljanja ustrezne infrastrukture glede na naravne danosti in stavbno dediščino.

Racionalna raba zemljišč in objektov v naseljih

Pri prostorskem razporejanju zemljišč po namenski rabi in dejavnosti znotraj naselij se stremi k takšnemu prepletu funkcij, ki so medsebojno združljive ali ne motijo druga druge.

Preprečuje se izrazito monofunkcionalnost posameznih delov naselij z uvajanjem raznovrstnosti dejavnosti ter mešanjem funkcij bivanja in dela.

Namenska raba naj omogoča sočasnost rabe medsebojno skladnih dejavnosti, zlasti tistih, ki se medsebojno dopolnjujejo in ne slabšajo bivalnega, delovnega, pristočnega in drugega okolja.

1.1.2 ARHITEKTURNA PREPOZNAVOST MEST IN DRUGIH NASELIJ

Pri načrtovanju in urejanju mest in drugih naselij se stremi k urejenemu in prostorsko uravnoteženemu in oblikovno skladnemu razvoju posameznega naselja tako, da se zagotavlja arhitekturno prepoznavnost na ravni celotnega naselja in na ravni posamezne funkcionalne enote ali dela naselja. Z oblikovanjem naselij se varuje podoba, merilo in krajinski okvir, sanira vidno degradirane prostore in ustvarja novo arhitekturno prepoznavnost v sožitju z obstoječimi kvalitetami prostora. Pri tem se spoštuje značilnosti prostora in podedovane vrednote ter naravne vrednote, poudarja oblikovne vrednote naselja in varuje dominantne poglede, z načrtno prenovo ohranja zgodovinska naselja oziroma njihove dele, zlasti tiste, ki so naselbinska dediščina. Ohranja se značilne obrise naselja ter usmerja pozornost na možnost zgostitev in zapolnitev urbanega tkiva. Višinski gabariti naj sledijo obstoječim in se prilagodijo obstoječi strukturi.

Ohranjanje arhitekturne prepoznavnosti se izvaja z načrtnim urejanjem in prenovo naselij. Pri prenovi, načrtovanju, oblikovanju in urejanju naselij se upošteva ohranjeno in prepoznavno kulturo stavbarstva preteklih obdobij in pri tem uravnovesi sodobna tehnološka in oblikovna izhodišča z obstoječimi vrednotami. V naseljih se poudarjeno ohranja, varuje in prenavlja stavbno dediščino. Zaradi varovanja kakovostnih značilnosti naselij, zlasti tistih, ki so del naselbinske dediščine, se upošteva in ohranja njihov naselbinski videz. Odstopanje je možno le v primeru, da pomeni novo oblikovno in prostorsko kakovost in je ta sprejemljiva tudi iz vidika varstva kulturne dediščine.

Bled spada v arhitekturno regijo Gorenjska.

1.2 RAZVOJ KRAJINE

1.2.1 PREPOZNAVOST SLOVENIJE Z VIDIKA KULTURNEGA IN SIMBOLNEGA POMENA KRAJINE

Z ohranjanjem in vzpostavljanjem kulturne in simbolne prepoznavnosti krajine se zagotavlja večjo privlačnost območij, specifične razvojne možnosti, kvalitetno bivalno okolje in možnosti za identifikacijo prebivalstva z nacionalnim teritorijem. Kulturno in simbolno prepoznavnost ter doživljajsko vrednost slovenske krajine oblikujejo pestra kulturna krajina, stavbna in naselbinska dediščina podeželja, pogojena s klimatskimi, geološkimi, reliefnimi in zgodovinskimi razmerami ter naravne vrednote z izrazitimi in prepoznavnimi lastnostmi.

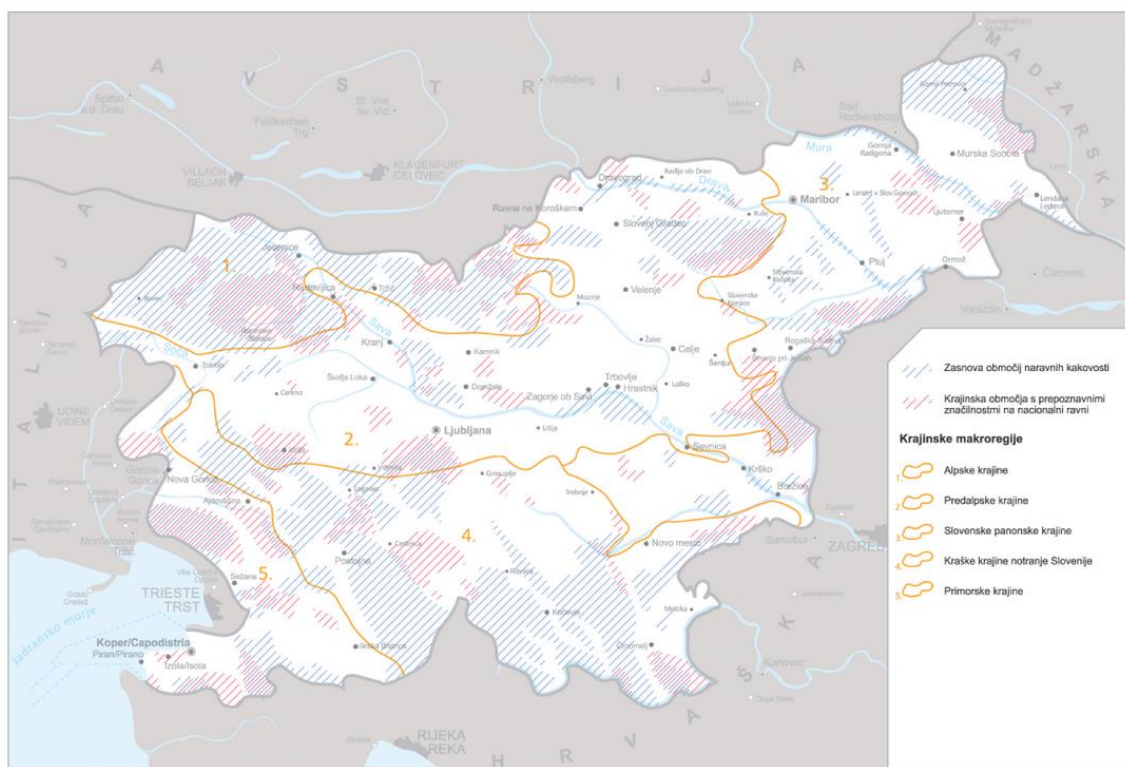
Splošna kulturna in simbolna krajinska prepoznavnost Slovenije se oblikuje na ravni alpske, predalpske, subpanonske, kraške in primorske krajinske regije. Na državni ravni pomembna krajinska območja tvorijo območja, ki vključujejo prepoznavne in reprezentativne dele slovenske krajine z dobro ohranjenimi krajinskimi sestavinami, zlasti pa so to območja izjemnih krajin z redkimi ali enkratnimi vzorci krajinske zgradbe in prostorsko poudarjena kulturna dediščina z visoko pričevalno oziroma spomeniško vrednostjo, pogosto v kombinaciji z izjemnimi oblikami naravnih prvin oziroma naravnimi vrednotami.

Med krajinska območja s prepoznavnimi značilnostmi, ki so pomembna na nacionalni ravni, SPRS šteje tudi Bled.

Ohranjanje in razvoj krajinskih območij s prepoznavnimi značilnostmi, ki so pomembna na nacionalni ravni se prvenstveno zagotavlja z ustreznim načrtovanjem in programiranjem. V postopkih prostorskega načrtovanja se krajinska območja s prepoznavnimi značilnostmi obravnava kot zaokrožena krajinska območja in v njih zagotavlja tak prostorski razvoj, ki ohranja njihovo celovito prepoznavnost.

SPRS določa merila za vzpostavljanje kulturne in simbolne prepoznavnosti, jih poimensko navaja ter grafično prikazuje. Dejavnike prepoznavnosti krajine se obravnava kot razvojne dejavnike, ki povečujejo privlačnost območij za prebivalce, investitorje in obiskovalce. V teh območjih se spodbuja dejavnosti, kot so trajnostno rabo dediščine, razvoj turizma v povezavi s kulturnimi vrednotami in s tradicionalno kmetijsko dejavnostjo, oblikovanje kulturnih poti in podobno ter tako prispeva h gospodarskemu razvoju ter ohranitvi in povečanju prepoznavnosti.

Pri načrtovanju namenske rabe prostora in prostorskih ureditev v posameznih krajinskih regijah se upošteva splošne usmeritve za ohranjanje prepoznavnosti krajinskih območij in usmeritve za ohranjanje arhitekturne prepoznavnosti. Pri tem pa v posameznih krajinskih regijah upošteva tudi njihove specifične značilnosti.

Slika 1 Karta Razvoj krajine: Prepoznavnost z vidika kulturnega in simbolnega pomena krajine ter naravne kakovosti krajine (vir: OdSPRS, Uradni list RS, št. 76/2004)

1.2.2 RAZVOJ TURIZMA IN PROSTOČASNIH DEJAVNOSTI V OKVIRU RABE NARAVNIH VIROV

Primerjalne prednosti za turizem imajo območja z naravnimi kakovostmi, kulturno dediščino in prepoznavna krajinska območja. Razvoj turizma in prostočasnih dejavnosti naj zagotavlja dolgoročno najbolj optimalno izrabo primerjalnih prednosti v posameznih območjih. Vanj naj se vključuje lokalno prebivalstvo in lokalne skupnosti, posebno na obmejnih območjih, na podeželju in v mestih.

Med temeljnimi turističnimi območji, v katerih se omogoča prostorski razvoj turističnih dejavnosti ter potrebne infrastrukture, je tudi območje Julijskih Alp, slovenskega podeželja in mest z zaledjem. V temeljnih turističnih območjih se razvija kulturni, zdraviliški, podeželski, rekreativni, doživljajski, ekološki, igralniško zabavišni in poslovni turizem ter druge oblike turizma skladno s prostorskimi značilnostmi in omejitvami. Izkoristi se razvojne možnosti, ki jih imajo za turistične ali prostočasne dejavnosti različne sestavine kulturne dediščine ali krajina.

Turistične dejavnosti se usmerja tako, da je v turistično ponudbo vključenih kar se da veliko število območij z regionalnimi posebnostmi, kjer je mogoče oblikovati kakovostne in raznolike in regionalno prepoznavne turistične produkte s čim manjšimi vplivi na sestavine okolja, naravo in kulturno dediščino. Zagotavlja se programsko povezanost in dopolnjevanje turistične ponudbe, optimalno koriščenje turistične infrastrukture ter spodbujanje prestrukturiranja turističnih območij v Julijskih Alpah v smeri okoljske, programske in storitvene kakovosti.

2 IZVLEČEK IZ STRATEŠKEGA DELA OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA OBČINE BLED (URADNO GLASILO SLOVENSКИH OBČIN, ŠT. 34/14, 40/14, 14/15, 48/16, 60/17, 7/18, 29/18, 44/19)

Strateški del občinskega prostorskega načrta določa:

- Izhodišča in cilje prostorskega razvoja občine,
- Zasnovo prostorskega razvoja občine,
- Zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena,
- Usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenavo,
- Koncepte prostorskega razvoja urbanih središč, za katera je izdelan urbanistični načrt,
- Usmeritve za razvoj v krajini,
- Usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč,
- Usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev.

2.1 IZHODIŠČA IN CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

Strategija načrtovanja prostorskega razvoja občine teži k omogočanju kakovostnega življenjskega okolja s takšno rabo prostora, ki ob upoštevanju dolgoročnega varovanja okolja, ohranjanja narave in trajnostne rabe naravnih dobrin in drugih virov ter celostnega ohranjanja kulturne dediščine omogoča zadovoljevanje potreb sedanjih prebivalcev ter ne ogroža zadovoljevanja potreb prihodnjih generacij.

Občina je prepoznavna po arhitekturni identiteti alpskega letovišča Bled in okoliških podeželskih naselij, značilni kulturni krajini, ohranjeni naravi ter velikem številu naravnih

vrednot in enot kulturne dediščine, bogastvu voda in gozdov, veliki biotski raznovrstnosti in raznovrstnosti naravnih procesov.

Da bi ustvarili prostor visoke kakovosti v občini, je treba vzpodbujati razvoj dejavnosti, ki omogočajo gospodarski razvoj ob inovativnem vključevanju naravnih, kulturnih in drugih primerjalnih prednosti prostora.

Cilj OPN je prispevati k povečanju kakovosti življenja prebivalcev v občini. Zato je treba na območju Bleda združevati skrb za zagotavljanje visoko razvitih in konkurenčnih potencialov:

- družbenega razvoja (kultura, šport, zabava, turizem),
- gospodarstva, h kateremu odločilno prispevajo delujoča podjetja,
- ustrezne pogoje bivanja (stanovanja, rekreacija, naravno okolje).

Strateški prostorski cilji so:

- Bled kot živahno, inovativno in zeleno alpsko mesto.
- Lokalna središča kot dinamična in odzivna podeželska struktura.
- Visoka arhitekturna kakovost zgradb in ureditev.
- Upoštevanje želja in potreb občanov.
- Gradnja objektov in izvedba ureditev v skladu z napredno ekološko gradnjo.
- Krepitev lokalnih značilnosti naselij in kulturne krajine.
- Vzpostavljanje trajnostnih prometnih ureditev.

2.2 ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

Občina bo nadaljnji razvoj in urejanje prostora usmerjala tako, da bo obstoječa naselja ohranjala strnjena in hkrati dvigovala nivo urejenosti. Z urejanjem in omogočanjem razvoja naselij želi zadržati prebivalstvo v občini in pritegniti nove prebivalce s tem, da bo povečevala možnosti zaposlitve, oskrbe in preživljanja prostega časa. V naseljih bo zagotavljala prostor za nova stanovanja in konkurenčne gospodarske dejavnosti, povezane s storitvami, gostinstvom, turizmom, predelovalnimi dejavnostmi in kmetijstvom. Zasnova gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena.

Poselitev in razvoj dejavnosti se prednostno usmerjata v večja naselja:

- mesto Bled,
- lokalna središča Bohinjska Bela, Ribno in Zasip.

2.3 USMERITVE ZA RAZVOJ POSELITVE IN CELOVITO PRENOVO

Naselja v občini se bodo razvijala v skladu s svojo vlogo in pomenom v omrežju naselij občine. Pri načrtovanju in urejanju naselij se upošteva razvojne potrebe in hkrati ohranja njihovo tradicionalno strukturo. Razvija, posodablja, prenavlja in ohranja se stavbni fond ter s pomočjo podrobnejšega načrtovanja novogradnje urbanistično in arhitekturno usklajuje s celoto.

Prednost pri razvoju naselij se daje notranjemu razvoju, prenovi (tudi rekonstrukciji) in sanaciji, ki so usmerjeni v modernizacijo obstoječih in ustvarjanje pogojev za razvoj novih dejavnosti ter s katerimi se pozidujejo degradirane, opuščene in druge nezadostno izkoriščene površine, ki jih po urbanistični in krajinski presoji ni potrebno ohranjati nepozidanih in ki jih ni smiselno ohranjati kot dele zelenih sistemov naselij.

2.4 USMERITVE ZA RAZVOJ V KRAJINI

Cilji prostorskega razvoja krajine v občini so:

- zagotoviti varno, privlačno in prijetno bivalno okolje,
- izkoristiti in vzdrževati potencial za sedanje in prihodnje dejavnosti v krajini,
- ohraniti naravne prvine krajinske zgradbe in spontanosti naravnih procesov,
- ohraniti prepoznavnost krajinskih kakovosti na različnih ravneh: mednacionalni, nacionalni, regionalni in lokalni.